

Posudek na bakalářskou práci:

Ilona Tůmová: Dějiny České katolické charity do roku 1960

Předložená práce se zabývá dějinami, organizací, finančním zajištěním a působením České katolické charity. Práce vznikla v souvislosti s plánem na inventarizaci příslušného archivního fondu nacházejícího se v Národním archivu. Podrobný rozbor tohoto fondu tvoří jednu její část.

Autorka vychází ze solidní znalosti odborné literatury zaměřené na příbuzná a související témata. Přímo k charitě jako takové odbornou literaturu k dispozici nemáme, což zvyšuje potenciální přínos práce. Využity byly samozřejmě i archivní prameny, především fond Státního úřadu pro věci církevní.

Česká katolická charita jakožto církevní organizace poskytující především sociální péči je správně zařazena do historického a aktuálního dobově politického kontextu. Za cennou pokládám autorčinu snahu pojmout téma jako příspěvek nejenom k dějinám vztahu státu a církve po roce 1948, ale také jako součást sociální politiky po nástupu diktatury KSČ. Proto popisuje nejprve činnost Státního úřadu pro věci církevní jakožto nejvyššího státního orgánu pro tuto agendu. Dále se zabývá předchůdci České katolické charity, kterými byly obdobné instituce působící v rámci jednotlivých diecézí. Z tohoto hlediska pak dochází k sotva zpochybnitelnému poznatku, že vznik České katolické charity v roce 1949 byl jedním z přirozených projevů záměru režimu všechny církve si plně podřídit a podrobit je přísnému dohledu.

Autorka pak popisuje organizaci nově založeného spolku, její proměny a hlavní směry činnosti České katolické charity. Práce končí rokem 1960, kdy byla většina ústavů převedena pod správu národních výborů a tím fakticky postátněna. Jak autorka správně připomíná, tento krok vyplýval ze snahy vyloučit ze sociální péče všechny nestátní subjekty a odpovídal důležitému cíli režimu, kterým byla kontrola a reglementace celého života občanů.

Kolegyně Tůmová si v samostatné kapitole všímá i financování České katolické charity. Ačkoliv se obávám, že je podává způsobem, v němž se bude čtenář orientovat jen s obtížemi, dospívá k zajímavému zjištění, jak rychle mizely peníze konfiskované řádům kongregacím a jak zřejmě nehospodárně se

zacházelo s jejich majetkem.

Důležitou součástí práce tvoří kapitola věnovaná životu v ústavech České katolické charity z pohledu jejich personálu (tedy především řádových sester) i jejich chovanců. V tomto ohledu by práci prospělo, kdyby se povedlo popsat každodenní provoz ústavů podrobněji a například zachytit, jakou roli v něm hrálo náboženství, nakolik bylo možné na chovance působit v náboženském duchu, nakolik tomu stát bránil a zda v této věci docházelo k nějakým střetům.

Autorka připojila k textu také několik příloh, z nichž jsou pro téma práce důležité hlavně stanovy České katolické charity a seznam jejích ústavů.

Bakalářská práce kol. Tůmové se nerodila lehce a narážela na některé objektivní i subjektivní překážky. Je však třeba zdůraznit, že autorka na ní pracovala pilně, vynaložila značné úsilí při studiu literatury i archivních pramenů. Se školitelem pravidelně a řádně komunikovala. Snad by prospělo, kdyby se zdržela některých subjektivních soudů a formulací a nepříliš jasných úvah, u nichž není patrné, co jimi chtěla říci. Navzdory tomu ale práce splňuje nároky kladené na tuto úroveň prací a doporučuji ji k obhajobě.

V Kolíně 13.6.2016

Mgr. Jan Dobeš, Ph.D.